

מסורת הש"ס

(א) [לעיל פ"א, ד] [לעיל ד, וס"ג] (א) תענית כד: כרבות ז' (ד) [לעיל ו, וס"ג] (ס) [גדה יח: קדושין פ. טהרות פ"ג מ"ח] (ו) [דברים כ"א] (ז) [ז'ל אחר ד"ה רוחות] (ח) [ז'ל דעניות]

מוסף רש"י

בקב חרובין מערב שבת לערב שבת. כל השבת היה נזון בקב. חסר לשם היה ומתגלגל היה כמדין (תענית כד). ר' מאיר חייש למיעוטא. ציננות (סא:) קטן וקטנה לא חוללין ולא מיבעיא. דברי ר"מ, אמרו לו לר"מ יפה אמרת לא חוללין איש כחיו כפרשה. מפני מה לא מיבעיא. אמר לן קטן שמה ימלא סרים. קטנה שמה ימלא חילנות וממלא פושטת בערה. ולא אמר רוב קטנים איש סרים (לעיל ו, ובעק בידו. בידוע שנטל מן העיסה (קדושין פ"ג, טפסח. שרשים ונולת שפסח (שם).

שיטה מקובצת

(א) ר"מ מתיר לשחוט אחריהם. ג"כ ע"י חוסי בכורות דף (כ' ע"א) [י"ח ע"ב]: [ס' ה"ג שחט באשפה מאי איכא למימר בא לימלך באשפה הכל: [א שחט לימלך לב"ד: [ז דתני כי ה"ג בטהרות פ"ג הס"ד:

לא מיבעיא קאמר. רב דימי מודה אלא הכי אמר רב דימי דצנא טרוף קא מיבעיא. קא משמע לן לא נחור ורבי לטעמיה דאמר יש שחיטה לעוף מכאשר צויתין^א ומי נפל יאניבא צניסיה. רבי חייל: בני הגולה. לאו אנשי כנסת הגדולה קאמר אלא צהנן דורות אחרונים קאמר שהתחילו ללקות בני ארץ ישראל צינים ופשתנס מפני שנתקללו דורות ומשעלו מבני צבל לכאן שהיו חסידים פסקו כאן הוועות: ^אונתנו חכמים עיניהם צניס חילא וצניו. שצנכותם צאתה טובה זאת. רבי חייל וצניו מצבל עלו כדאמר ציילי פ"ק דסוכה (דף כ:): **ויקיס ווועוס ורעמים ורוחות.** מפרש בצרכותו דהרואה (דף נט.) דכולן לקללה: **וועוס.** הארץ מודעזת: **רוחות.** זעפא אשטרוציו"ל: **כרצ יודיה.** דאמר זכותא דלדיקי לאחריני מנחי ולא לדידו צהאי עלמא: **חנינא צני.** הוא רבי חנינא בן דוסא וצימיו היה קול זה יואל: **די [לן] צנך חרובין.** ומהפנים צנער וצנמנוס: **מתנני' ואחריו רואין אותן.** דאמרן צריש מכליתין (דף ג.) דשחיתתן כשרה אותן אחרים חייצין לכסות כדמתן לקמן (דף פו.) שחט ולא כסה וראהו אחר חייב לכסות: **פטור מלכסות.** וטעמא מפרש צנמ' דר"מ חשיב ליה כנצלה גמורה: **וחכמים אופרין.** שמה יפה שחטו והוא לה שחיטה מעלייתא: **שאינו סופג.** ^אדהתראת ספק היא: **גב' מאי שנה רישא דלא פליגי.** וליחייצו לכסות מספק: **סיפא אמרי נשרא הוא דלא מיבעיא ליה.** הרואה שאין שוחטין בנו אחריו אין מצין שמשום אורו ואת בנו הוא אלא אומר אינו נריך לצער: **רישא נמי.** ליחייצוהו לרואה לכסות מספק ואפ"ה לא אתי למיכל מיניה דאמרי כסוי זה אינו אלא כדי לנקר חצרו: הכי גרסי' **שחט נאשפה מאי איכא למימר.** שחט נאשפה הכל יודעים שהכסוי לאו לנקר הוא: **אזאס נא לימלך.** לצית דין הרואה ששחטו להסם מגולה ואמר כלום אני חייב לכסות ואנו אומרים לו כסה אני חייב צלצו שהיא שחיטה ואתי למיכל: **סיפא נמי נא לימלך.** מה אני לשחוט אחרים את בנו ואנו אומרים לו אסור הוא סבור שהיא שחיטה: **אלא רצנן.** לאו להכי חיישי וצרישא נמי פליגי: **לחומר.** צמלמא דספיקא אזלינן לחומר: **מחייב.** מלקות דסצירא ליה ודאי נצלה היא והאכלה לוקה: **מאי איריא רוב אפילו מיעוט.** מעשיהם מקולקלין ורובן מתוקנין הוא פשיטא לן דנצלה היא לר"מ דהא שמעינן ליה דחייש למיעוטא וסמוך מיעוטא לחזקה שזהמה וזו בחזקת אסור אכר מן החי היתה עומדת ולא נודע לך שנשחטה: **ואיפטרע ליה רוצא.** תקון מעשיהם: **דסנן.** כי האי גוונא^א: **שדרכו של טינוק לעפה.** ידיו נאשפות ששרשים מנזים שם וטימא את העיסה שאנו רואין שנגע בה: ואיתרע

כסוי הדם פרק ששי חולין

פז.

סיפא נמי כיון דאמרי רבנן אסור לשחוט אחריהם אמרי שחיטה מעלייתא היא. תימה דמשום גזירה דלמא אתי למיכל נצלה יש לי להסיר לאו דלואו ואת בנו מספק מה לי לאו דלואו ואת בנו ומה לי לאו דנצלה ולא דמי לרישא דפטרין לכסות מספק דשז ואל תעשה בעלמא הוא ודלמא אתי למיכל יש לוומר דאי לאו דרוב מעשיהם מקולקלים לא היו פוטרים מלכסות משום גזרה דלמא אתי למיכל אלא שלא נחמיר להטעין כסוי אמרי דפטור משום דלמא אתי למיכל וכיון דרוב מעשיהם מקולקלין יש לנו להסיר נמי לשחוט אחריהם דלמא אתי למיכל:

מאי טעמא דר' מאיר הואיל ורוב מעשיהן מקולקלין. הקשה הר"ר שמואל מוורדין ורצנן מאי טעמיהו אס רוב מעשיהם מתוקנין א"כ יא מותר לאכול משחיטתם ועוד השוחט אחריהם אמאי אינו סופג ארצעים ואי פלגא ופלגא אס סמוך פלגא דמקולקלין לחזקה דעומד בחזקת אסור ואיתרע ליה מחלה דמתוקנים אס כן יא מותר לשחוט אחריהם וגם יתחייבו על שחיתתן משום נצלה וי"ל דמספקא להו לרצנן אי רוב מעשיהם מקולקלין אי רוב מעשיהם מתוקנין והשתא לא מהניא חזקה מידי ולרבי מאיר פשיטא ליה דרוב מעשיהם מקולקלין ואס תאמר ואף על גב דרוב מעשיהם מקולקלין מ"מ רבי מאיר כיון דחייש למיעוטא אמאי לקי משום נצלה ואמאי מותר לשחוט אחריהם וי"ל דסמוך חזקה לרוב מקולקלין והוא ליה מיעוטא דמתוקנין מיעוטא דמיעוטא ולמיעוטא דמיעוטא לא חייש רבי מאיר:

רוב תינוקות מטפחים. פ"י נקוטנס מטפחים נאשפות אצל צניסה ודאי נגע שהי העיסה צידו ור"ת מפרש דרוב תינוקות מטפחים צניסה דטיפוח שייך צאכלים ומשקין כדאמרין צע"ז פכרן רבי ישמעאל (דף פ:) או שהיה מטפח ע"פ חצית וכן איתא צירושלמי צהדיא מפני שדרכו של תינוקות לטפח צניסה אצל תינוק ודאי טמא דסתם תינוקות ודאי טמאים דאמרי צתוספתא (טהרות פ"ג) שסתם תינוקות טמאים מפני שגשים נדות מגפפות ומנשקות אותם ור"מ דמטער משום דלית לן למתלי צאדס טעור שזא לשם ועל מן העיסה ונתן לו כדי שלא יטמא העיסה וכי האי גוונא אמר צמס' טהרות צפ"ג (מ"ו) לעיל מהך תינוק דהכא תינוק שנמלא צדא צית הקצרות ושושנים צידו אע"פ שאין השושנים אלא ממקום הטומאה טעור שאני אומר אדס טעור נתן לו אע"פ שסתם תינוק טמא היינו ממגע נדה והסם טעור מוטומא מת קאמר רבי נמי מיירי צתינוק שהוא טעור צודאי שהניחתו אמו מלוכלך כדתינא (צתוספתא שס) תינוק שהניחתו אמו וצאה ומלאהו כמו שהוא טעור צד"א שהניחתו מלוכלך אצל הניחתו נקי טמא מפני שגשים נדות מגפפות ומנשקות אותו ואף על פי שלא נמלא צצק צידו מטמאים חכמים דאמרי

צתוספתא (שס) תינוק שנמלא עומד צדא קופה של צצק או צדא חצית של משקין רבי מאיר מטער וחכמים שדך המינוק לעפה דמיא רבי יוסי אס יכול לפשוט ידו וליקה טמא ואס לאו טעור ולא נקט הכא צצק צידו אלא לרצות דר"מ דאפילו הכי מולין צאדס טעור: סמוך

עין משפט נר מצוה

כ א מ"י פ"ד מהלכות שחיטה הל' י טו"ש ע"ד ס' כח טע"ז פ: **בא ב מ"י פ"ב שס הל' ד סמג לאוין קצנ** טו"ש ע"ד ס' טו טע"ף ט: **בב ג מ"י פ"טז מהל' שאר אבות הטומאה** הל"ג:

לענין רש"י

אישטרוציו"ל. מערבולת רוחות.

רבינו גרשום

והא [אמר] ר' חייא א"ר יוחנן כ"ר. הויקין כוכבא דשכית כדמפרש בברכות (נח דף): וזעות. מיררת ארעא: רעמים. זו ברד שקורין טונידי"א: בין לבין עצמן פטורים מלכסות. כלומר אם שחטו דאמרי דקלקלו בשחיטתן ואינה ראויה השחיטה: מאי שנא רישא דלא פליגי בין לבין. כלומר מ"ש לענין כסוי דם דלא פליגי רבנן [דאם שחטן] בין לבין עצמן פטורין מלכסות דלא חשובה שחיטה ולענין אותו ואת בנו אסורין לשחוט אחריהם דחשובה שחיטה: רישא נמי אמרי דנקר חצירו הוא צריך. כלומר אע"פ שבני אדם מכסין דם שחיטה ששחטו בין לבין עצמן לא אתי למיכל אחריהם דאמרי בני אדם מה שהוא מכסה אינו עושה מטעם שחיטתו ואת בנו אתי לנקר חצירו הוא צריך אינו רוצה שיהא דם בחצירו: סיפא נמי בא להימלך מאי איכא למימר. כלומר סיפא דקא פליגי רבנן ואמרי דאסור לשחוט אחריהם דאמרי אינשי בשרא הוא דלא צריך ולא אתי למיכל משחיטתן: בא להימלך לבני אדם. ישאל לבני אדם שאחוט בנו אחריהם: מאי איכא למימר. אם לא ישחוט בשביל אותו ואת בנו אתי למיכל משחיטתן דאמרי בני אדם כיון דאניו שחט אחריו ודאי שחיטתו שחיטה ואתי למיכל משחיטתן: והדר פליגי עיליה. כלומר כשם דפליגי רבנן אחריו ואת בנו דאמרי אסור לשחוט אחריהם כך פליגי אכסוי הדם דאמרי חייבין לכסות בני אדם הוראין את הדם: מאי איריא רוב אפי' מיעוט נמי. כלומר מאי איריא דרוב מעשיהן מקולקלין אפי' מיעוט מעשיהם מקולקלים ורוב מעשיהן כשרים: סמוך מיעוטא דמקולקלין לחזקה. דבהמה בחייה בחזקת אסור עומדת ואיתרע לה רובא דכשרין ואינה חשובה שחיטה דלכרי הכל ויהא מותר לשחוט אחריהם: ואם אמרו ספק טומאה לטהר. כלומר אם אויל ר"מ אחר מיעוט ספק טומאה לטהר העיסה ילך אחר מיעוט לענין אותו ואת בנו שאמרי אס רוב מעשיהן מתוקנים ומיעוט מעשיהם מקולקלים שאין חשובה שחיטה ומותר לשחוט אחריהם: